

nyosság, meggyőződés árad. Az igaz ösvényre lelt ember áldott, szent bizonyossága, hogy csak így érdemes élni; ezen az úton való haladás ad értelmet az életnek. Azért, atyámfiai, erősen álljatok, buzgolkodván az Úrnak dolgában mindenkor, tudván, hogy a ti munkátok nem hiábavaló.

Munka, szolgálat, hivatásvégzés közben egy-egy kétséges pillanatban mindenki felmerül a kérdés: érdemes-e? Érdemes-e szívet, lelket, erőt és hitet, tehetőséget beleadva szolgálni egy ügyet, amelynek előrehaladása nem látványos, útja zökkenőkkel telített, sokszor megtorpanást mutat?! Húsz százada már, hogy szól a jézusi evangélium, figyelmeztet, mutatja az utat, s kétséges pillanatokban megdöbbenve kérdezzük: mennyivel lett jobb, boldogabb az ember? Mennyivel erősebb ma a szeretet, gyengébb a gyűlölet, nagyobb az önzetlenség és halványabb az emberi önzés? Több-e a megértés, egymás segítése, nagyobb-e a bizalom, mint oly sok esztendővel ezelőtt? Érdemes volt-e Jézusnak élnie, életét áldoznia; érdemes volt-e Saul megtérése, az apostolok vértanúsága, s rendre annak a sok embernek áldozata, akik az evangélium ügyéért éltek, munkálkodtak, szolgáltak?

Az elkötelezett hívő ember számára a kétségnek ezek a pillanatai arra szolgálnak, hogy még erősebb hittel, szolgálni akarással lépjen tovább. Még nagyobb erővel tudatosuljon benne, hogy szolgálatára szükség van. Szent meggyőződéssel érezze, hogy munkája nem hiábavaló. Hiszen milyen volna, milyenné válna az élet a jézusi evangélium és annak szolgálata nélkül? És miként a Ninivébe küldött Jónás sem láthatta, hogy szava egyik-másik szívében kicsírázik, csak Isten, ugyanúgy a mi munkánk eredményét is teljesen csak Isten láthatja, aki a mi bizodalunk és reménységünk.

Ahogy itt körülnézek, legtöbbit az egyetemes egyházunkban az evangéliumot munkáljátok, ki-ki az ő megbízása és tehetsége szerint. Szolgálatotokban az egy Istenünkbe vetett rendületlen hit vezet, a jézusi evangélium igazsága mellett szent bizonyosság, erős meggyőződés, népünk és egyházunk iránti ragaszkodó szeretet. Tudom, ti nem szégyenlitek Jézus evangéliumát! Munkáljátok hát tovább azzal a meggyőződéssel, hogy szükség van rátok, szüksége van népünknek, egyházunknak a ti munkátokra. És hogy áldott feladat a tiétek! Olyan ez, mint a kenyérmag vetése. A szántó-vető ember veti a magot és ha a jég elveri, árvíz, szárazság pusztítja, újra vet. Mert kell a kenyér! És kell az evangélium, a lélek kenyere, a hit kenyere, mert e nélkül, nem élhet az ember.

Aldja meg mindenható Istenünk a ti munkátokat, hogy ültessétek továbbra is áldott bizakodással gyermekeitek, unokáitok, embertársaitok szívébe az Isten és emberszeretet magját, hogy az Isten gyermeke, erős hittel, bizalommal élje, építse életét. Egy próféta járt ezen a földön, aki egyedül mondhatta magáról: Én vagyok az Út, Igazság és az Élet, és aki utánam jön, nem jár sötétségben. Jézus az út, melyen járnunk kell, ő az igazság, melyet követnünk kell, ő az élet, melyet élnünk kell! Amen!

PATAKI ANDRÁS

ÉLETÜNK CÉLJA

Mt 5, 48; Fil 3, 12—14

Jézus nem ismerte a fejlődés elméletét, mely szerint az élőlények világa, és köztük az ember is, végtelenül hosszú útját járta végig a fejlődésnek, míg eljutott oda, ahol ma van. Figyelmét azonban nem kerülte el az a tény, hogy minden

élet a teljességre törekszik, tökéletesedni akar. Ha pedig nem ezt teszi, nincs létjogosultsága. A természeti világ alá van vetve az örökérvényű törvényeknek, hiszen a bojtorján nem teremhet fűgét, a konkolyból sem lehet búza, a rossz fa sem teremhet jó gyümölcsöt. Ugyanakkor azonban a Teremtő mindezeket az ember lábai alá vetette, és hatalmat adott neki, hogy a világ tökéletesedését elősegítse. Az ember, ha a fa rossz gyümölcsöt terem, kivágja és a tűzre veti, a konkolyt elkülöníti a tiszta búzától és elégeti, mert azt akarja, hogy környezetében minden jó és tökéletes legyen.

Ugyanezt a gondolatot Jézus átviszi az emberre is, és méltán, mert az embernek nem szabad megállania a fejlődés útján. Aki megáll, nem tudja megérteni a Teremtő gondolatát, mely nem csupán a környező világot adta hatalma alá, de úrává tette önmagának is, hogy ne csupán környezetét, de önmagát is igyekezzék tökéletesíteni. Ezért hangzott ajkáról a felhívása: „Legyetek azért ti tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok tökéletes.“

Úgy tűnik, hogy ez a jézusi felhívás az elmúlt évszázadok alatt bár igen magas mércének bizonyult az ember számára, nem volt hiábavaló. Lépésről lépésre ugyan, és sokszor megtorpanva, két ezredév alatt szellemi, értelmi szinten is óriásit fejlődött az emberiség. És még mindig nem állott meg, s ki tudja hova fog eljutni. Meglehet, hogy önmaga és egész világa elpusztításához. Mert a lelkiek, az erkölcs terén bizony nem jártuk végig a tökéletesedésnek ezt az útját. Pedig a jézusi felhívás előfeltétele éppen ez. Avagy nem ezért mondotta volna: Szeresétek ellenségeiteket, áldjátok azokat, akik titeket átkoznak, jót tegyetek azokkal, akik titeket gyűlölnék, és imádkozzatok azokért, akik háborgatnak és kergetnek titeket? (Mt 5, 44). Bizony, ha tökéletesedésünk útját ebből a szempontból nézzük, elmondhatjuk, hogy egy lépéssel sem vagyunk előbb a mellét veregető farizeusnál, aki Isten színe előtt is önmagát dicséri és lenézi a mellette imádkozót, mert azt szegénysége megakadályozza abban, hogy úgy tartsa be a törvény előírásait, mint ő, bár talán annak lelke sokkal tisztább mint az övé. Bizony a lelkiek terén messze vagyunk mi még a tökéletességtől. Ez talán nem is lenne olyan nagy baj, ha belátnánk fogyatékoságunkat és tudnánk úgy szólni, ahogy Pál apostol szövege önmagáról a Filippibelihez írott levelében: „Nem mondom, hogy már elértem vagy hogy immár tökéletes volnék, hanem igyekszem, hogy el is érjem.“ Az apostol őszinte önmagával és másokkal szemben is. Tudja és be is vallja, hogy amit elért, még mindig messze van attól a céltől, amely felé törekszik. De ez a felismerés őt nem töri le, hanem inkább megerősíti. Még világosabbá teszi az utat, melyen tovább kell mennie, és megacéiozza benne az elhatározást célegyenest haladni, teljes elszántsággal nekidőlve az előtte lévőeknek. A jövőbe néz, azt akarja szebbé formálni.

Mi az a cél, amit az apostol maga elé tűzött? Ahogy a Filippibelihez írott leveléből kitűnik, ez a cél nem volt más, mint amit Jézus a Hegyi beszédben már megfogalmazott: „Amit akartok azért, hogy az emberek tiveletek cselekedjenek, mindazt ti is úgy cselekedjétek azokkal“ (Mt 7, 12). Az apostol szerint: „Ne nézze ki-ki a maga hasznát, hanem mindenki a másokét is“ (Fil 2, 4). Egész apostoli munkásságának célja ennek elérése volt, és ennek elérésére valóban mindent megtett, egészen az önfeláldozásig. Csak egyet nem tudott megtenni: Nem tudta soha egészen elfeledni a múltját. Akarta feledni, hogy ő valamikor Saul is volt, de a múlt makacsul mindig visszatért. Hiába mondja, hogy amiket egykor nyereségnek vélt, azt immár kárnak itéli, mert ha leveleit figyelmesen olvassuk, kitűnik, hogy múltjától sohasem szabadult meg. Nem tudta azt egészen elfeledni, de annál jobban értékesítette a jövő céljaira.

Úgy hiszem, hogy nem csupán álmodnunk kell a szebb jövődőről, hanem elérése érdekében neki kell feszülnünk az előttünk álló célnak: jövődönk építésének. Ez pedig munkát, erőfeszítést kíván. De nem kívánja múltunk elvetését, amit amúgy sem tudnánk soha megtenni, mint ahogy azt maga az apostol sem tudta. Az emlékeket nem lehet egyetlen vonással letörölni. Sőt, az emlékek nélkül nem lehet egy magasabb rendű életről még csak álmodni sem. Ehhez összehasonlítási alapra van szükség, az pedig nem lehet más, mint múltunk. Az előre törekvő, jobb jövőt akaró embernek elsősorban azt kell meglátnia, hogy múltjában mi volt az, ami boldogulását akadályozta, és azt el kell vetnie, mert csak ezek felszámolása után tudja megtenni az első lépést a kívánt jövődő felé. Ezt a mérlegelést minden nap el kell végezni, mert a jelen perc a következőben már múlttá változik, mint ahogy a következő perc már a jövődőt jelenti életünkben. Tehát mindennap mérlegre kell tennünk az elmúlt perceket is, mert csak így tudunk előbbre haladni a tökéletesedés útján. A múlt figyelmeztető hangon szól hozzánk: vigyázz, még nem érted el a célt, még nem vagy tökéletes!

Ez a hang a jelené is. A múltból jön, de a jövő felé mutat. Célt állít előnkbe, mely felé minden erőnkkel törekednünk kell. Hogy célunkat elérjük-e, az attól függ, hogy a múltból mit hoztunk át és mit viszünk tovább a jövődőbe. Mert egyházunk múltjának vannak drágakincsei is, amelyeket elvetni, elfeledni nem szabad. Minden embernek megvan a maga külön egyénisége is, amelynek segítségével szüntelenül módosítani próbálja múltbeli örökségét, és ez az ő tökéletesedésének alapja. Az az ösztönös vágy, hogy valami többet, valami jobbat hagyjon maga után, mint amit elődeitől örökölt. Ezt a vágyat nevezhetjük életcélnak is. És ha ez a vágy megvan bennünk, nem is tehetünk mást, mint amit az apostol mond: azoknak, amelyek előttünk vannak, neki dőlven, célegyenest igyekezzünk előre. Mik vannak előttünk? Titkok, melyeknek megfejtése reánk vár, akadályok, melyeket nekünk kell leküzdenünk, mert csak így tudjuk a megálmodott jövődőt kialakítani.

Jövődő! Mennyi minden van ebben az egyetlen szóban! Mennyi ígélet, biztatás, ugyanakkor mennyi sejtelem és bizonytalanság. Jövőjéről senki sem tudhat semmi bizonyosat. Azt sem tudjuk, hogy megérjük-e a következő percet. Hát még a holnapot. A jövődő arcát még nem látta senki. Isten keze azt jótékonyan eltakarta előlünk. És jól tette, hogy nem enged jövődönk titkos fátyola mögő látnunk. Mert mi lenne akkor, ha előre tudnánk, hogy mi vár reánk holnap, vagy éppen néhány esztendő múlva? Hiszen akkor nem tennénk mást, mint tékoznánk a múltunkat a bibliai tékozló fiúhoz hasonlóan és nem lenne visszatérésünk, mert nem lenne értelme a visszatérésnek. Kihullana életünkben a cél és nem lenne a jövődővel szemben sem vágyunk, sem igényünk, és nem lehetne tökéletesedésünk sem.

Azonban ha nincs is jövődönkről tudomásunk, van egy jobb jövőbe vetett reménységünk. Ez megerősít, biztat, bátorít és nekifeszülni készít azoknak, akik előttünk vannak. A tékozló fiút is csak ez az elhatározás vezette vissza az elhagyott atyai házhoz. Az a reménység, hogy visszafogadják, ha nem is mint édes gyermeket, de mint egyet a szolgálk közül és talán így új életet teremthet magának. Hogy otthon mi vár reá, arra egy pillanatig sem gondolt míg megtette a hazafelé vezető utat. Csak az atyai házban döbrent rá, hogy van megbocsátó szeretet is, amely a múltat nem elfeledtetni, hanem jobba tétetni akarja. Ő többet kapott, mint amennyire reménysége lehetett. Visszakapta a könnyelműen eldobott múltat, az atya megbocsátó szeretetét, de visszakapta azt a lehetőséget is, hogy a múlt tapasztalataiból egy boldogabb jövődőt alkosson magának.

Meg vagyok arról győződve, hogy mi sem tudunk egy szebb jövődöt alkotni önmagunknak és az utánunk következő nemzedéknek, ha egészen eldobjuk magunktól a múltunkat. Hiszen akinek múltja nincs, annak jövője sem lehet. Mert nincs amire jövődöt alapoznia. A mi múltunk azonban igazán érdemes arra, hogy jövődönknek alapjául szolgáljon. Bár nem tudunk olyan erősek lenni a hitben, mint Pál apostol volt, de lehetünk olyan erősek a szebb jövőért való küzdelemben, mint egyházunk ősei voltak, akiktől jelenünket örököltük.

A múlt örökségének megbecsüléséről beszél a templom is, kívülről nézve, meszelt falai csak munkáról beszélnek, de itt a lelkek érzik, hogy a templomnak minden köve önmagából is hordoz magában valamit. Érzitek-e, hogy amikor felcsendül ajkaitokról a zsoltár, megzendülnek a falakba épített kövek is és hangjukból a templomépítő ősök hangja csendül vissza. És amikor imádságra kulcsolódik a kéz, megint csak megszólalnak a falak: valamikor azok is így imádkoztak, akik hitükkel az imádság hajlékává formáltak minket. A templom falain keresztül szól a múlt a jelenhez, és üzen a jövődönk: Ne mondjátok, hogy ti immár tökéletesek vagytok, de mondjátok azt, hogy amit eddig el nem érhattetek, azt minden erőttökkel nekifeszülve elérni igyekeztek. Ezt a célt Jézus szavaiban találjuk meg: „Legyetek azért ti tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok tökéletes!“ Ámen.

ZSIGMOND CS. ATTILA

„EGY A SZÜKSÉGES DOLOG“

Lk 10, 38—42

Korunkat az élet minden vonatkozásában jellemzi a sürgős igyekezet, percenként különböztetni a szükséges és felesleges között, aztán megragadni, ami szükséges és elszántan félrelökni ami felesleges. Egy úrhajóba szigorú körütekintéssel kell csomagolni. Gyűszűnyi holt tér sincs benne, felesleges holmit nem szállíthat. Egy expedíció, legyen az tengeri, szárazföldi vagy jégmezői, csakis a legszükségesebbet viszi magával. A felesleges csak terheli, hátráltatja az előrehaladást, a feltárási munkát. A feleslegeshez való ragaszkodás sok esetben az emberek életébe került. A szükséges hiánya szintén a halálhoz vezetett. A sivatagban eltévedt utas víz helyett igazgyöngyökkel telt tömlőt talált. Vízre volt szüksége, számára ott az igazgyöngyök feleslegesek voltak, s így a szükséges hiányában meghalt.

Időtől és helytől függően változhat a szükséges és felesleges viszonya, de vannak olyan szükséges dolgok, melyek mindig időszerűek és értékkel bírnak. A fentebb említett expedíció embereinek megfelelő kiválasztása mindig szükséges, mert elsősorban ettől függ a siker. De tekintsünk a mi életünkre, örök selejtezés az, így rendeli nemcsak a rendelkezésünkre álló térnek, hanem az életidőnek a szükségessége is, amely mintha hirtelen megrövidült volna. Hiába tolódtott ki az átlagos életkor határa, hiába gyorsult a hírközlés, meg a közlekedés. Az, amit első örömmünkben, az idő legyőzésének vélhattünk, valójában csak jobban kiszolgáltattott az időnek. A rádió, a televízió, a sajtó, nap mint nap ontja az információkat. Az információ-mennyiség megsokszorozódott, de a feldolgozására fordítható időnk alig nőtt; ebből ered szorongatottságunk, a kétségbeesett versenyfutás saját ijesz-